

lichtgevendende ogen, waar ik op mijn tandem langs slalom. Prachtige sterrenhemel en toch later een spectaculair onweer. De rit levert alle gewenste herbevestigingen op en acht nieuwe hokken.

Op 2 mei maak ik een wandeling van de Groene Pollen naar het Groene Strand. Dat levert een bruine kikker op, eitjes van de kleine watersalamander, drie- en tiendoornige stekelbaarsjes en een nieuw hok voor de rugstreeppad. Dan weer naar huis, naar Wageningen. In het veld heb ik alles op kopieën van topografische kaarten aangekend en het verwerken van al deze gegevens levert anderhalve dag administratie op: de straf voor als je je best hebt gedaan.

Maar ik ben wel heel tevreden: het leverde 139 plekken met rugstreeppadden op! 's Avonds tijdens het inwerken van de waarnemingen op de computer, merk ik dat ik lijd aan ontwenningverschijnselen: ik ontbeer de koorzang van roepende rugstreeppadmannen zo zeer, dat ik de uiterwaarden bij Wageningen in ga. Wat een verschil! Geluidsvervuiling door auto's, vliegtuigen, helikopters, schepen, generatoren, fabrieken, en niet te vergeten, de herrie die vogels en groene kikkers maken (deze laatste heb je op Terschelling niet). Toch lukt het me de etnische minderheid van rugstreeppadden te lokaliseren: op 18 plekken roepen ze me toe: Welkom thuis!

De ronde van Eindhoven

Robbert Snep

Ze zijn nog jong, maar toch al ouwe rotten in het vak: Robbert Snep en Wouter Schuitema. Vaak met zijn tweeën, maar soms ook in groepjes van wisselende samenstelling, struinden ze door een groot aantal inhaalslaghokken in en rond Eindhoven. Ze zaten eerste rang bij enkele heikikkerconcerten, ervoeren de paarstemming van de rugstreeppadden, fotografeerden poelkikkers op hun mooist en ontdekten nieuwe verblijfplaatsen van de kamsalamander. De volgende tekst kwam mede tot stand met Wouter Schuitema, Martijn van de Loo, Domin Dalessi, Mari de Bijl, Rob van der Burg, Trudy Mennen, Charles Raaymaekers, Petra van Leeuwen en Piet van Delft.

Vanaf halverwege de jaren tachtig wordt de regio Eindhoven vrij intensief geïnventariseerd op amfibieën en reptielen. Toch bleek door de Inhaalslag dat bij een aantal wateren de afgelopen 10-15 jaar nauwelijks meer gekeken was...en in sommige gevallen nog nooit eerder! Vol enthousiasme is daarom dit jaar ingezet om die wateren nader onder de loep te nemen... en de oogst mag succesvol genoemd worden!

In één poel in de stadsrand van Eindhoven, waar de soort voor het laatst in 1985 gemeld was, vonden we, ondanks onze scepsis, maar liefst zeven kamsalamanders! Met de particuliere eigenaar, de Stichting Stadsnatuur Eindhoven en Gemeente Eindhoven wordt nu gekeken hoe die populatie verder verstevigd kan worden. Op een andere locatie in de regio kwamen we uit op 15 volwassen kammen, een 100-tal poelkikkers, alpenwatersalamanders, kleine watersalamanders en bruine kikkers... en dit voor een poel midden in een akker! Met de beheerders van deze en aangrenzende gronden (Brabant Water, Bosgroep-Zuid, Brabants Landschap) is meteen onderzocht waar nieuwe poelen in de directe omgeving

aangelegd kunnen worden. Dit leidde tot subsidieaanvragen voor zo'n zeven locaties. Ook op andere plaatsen is naar kamsalamander, poelkikker, heikikker en rugstreeppad gezocht. Vanzelfsprekend zijn de soorten niet overal waargenomen, maar de stimulans die uitging van de Inhaalslag zorgde ervoor dat ook naburige locaties werden bekeken. In totaal kwamen toen nog 5 locaties met poelkikker en 2 met rugstreeppad naar voren. De poelkikker blijkt op de Groote Heide (ten zuiden van Eindhoven) nog tamelijk algemeen voor te komen, komen van 50-100 roepende gele mannetjes waren meerdere malen te horen. Ook de rugstreeppad zorgde voor verrassingen. Iets wat je van deze soort eigenlijk per definitie mag verwachten. In één geval bleken de dieren na al die jaren nog steeds aanwezig op een locatie, waar momenteel een nieuwbouwwijk wordt gebouwd. Doordat goed aangetoond kon worden dat de soort ook in het verleden hier aanwezig was, werd het duidelijk dat compensatie en mitigatie van het leefgebied noodzakelijk was. Hier wordt momenteel druk aan gewerkt. Op een andere plek (wederom Groote Heide) hoorden we tijdens

een nachtelijke zoektocht naar kamsalamanders een koor rugstreep padden in de verte roepen. Nadat we recht op het geluid waren afgelopen, dwars door weilanden en bossen, stuitten we in een weiland met een dicht slotenpatroon op ruim 100 roepende mannetjes van deze soort. Behalve roepende dieren telden we ook nog een 15-tal amplexen, een duidelijk aanwijzing dat die avond een hoogtepunt vormde voor de rugstreep pad.

Bijgaande foto laat zien dat niet alleen vrouwtjes rugstreep padden, maar ook ondergetekende niet veilig was voor de geslachtsdrift van de mannelijke rugstreep pad!

Foto: Robbert Snep

Op de racefiets aan de inhaalslag

Hans Roodzand

Hans Roodzand uit Assendelft vroegen we maar liefst 20 km-hokken te actualiseren op rugstreep pad. Toen we – vanwege een knagend gevoel dat we hem toch wel een erg dik pakket gegeven hadden - belden of we daarvan een deel zouden terugnemen, protesteerde hij. Gegeven is gegeven, geen retours! Hij was juist zo in zijn sas met deze buiten-opdracht. En, en passant fietst hij het zitolees los.

In het dagelijkse leven ben ik werkzaam als ecooloog bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. “Ons” beheersgebied is Noord-Holland boven Het IJ, inclusief Texel. Als je zoals ik bij de beleidsafdeling zit, ben je nauwelijks meer met het veldwerk bezig. Sterker nog, “daar ben je te duur voor”, hoor je dan regelmatig. Opgegroeid in de agrarische woestijn van de Haarlemmermeer weet ik in ieder geval hoe het NIET moet. Ik doe in mijn dagelijkse werk waterkwaliteitbeoordelingen en afhandeling van klachten vooral op de chemische samenstelling van het water en de aan- of afwezigheid van soorten. Gespecialiseerd in macrofauna en de visstand is het zaak voortdurend voeling te houden met het levende deel van de natuur, vooral in het “onherstelbaar verbeterde landschap” van het veenweidegebied. In mijn vrije tijd loop ik mijn hoofd leeg in de polder in het

veenweidedistrict. Ik doe dat zowel trimmend (en dan tel ik de grutto’s en de tureluurs) als op de racefiets. Op de racefiets kan ik dan mooi af en toe stoppen om te luisteren naar de rugstreep pad.

Ik heb de afgelopen maanden een aantal routes uitgestippeld die ik dan op één avond nog net kan uitrijden. Met name in het deel Waterland-Oost zitten veel rugstreep padden en dan vooral op de natuurvriendelijke oevers die Staatsbosbeheer daar heeft ingericht. SBB monitoort daar wel, maar er zijn nog forse hiaten. De inhaalslag is daar dus heel zinvol. Verder liggen er in Amsterdam-Noord op het fietspad veel “roadpizza’s” van de rugstreep. Tot slot: gaan we volgend jaar de ringslangeninhaalrace doen? Die zitten namelijk ook in een stukje interessant fietsgebied, de Waterlandse zeedijk.